

Tilsynserklæring for skoleåret 2024/2025 for Skanderborg Realskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 745006	Skolens navn: Skanderborg Realskole
----------------------	--

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Anna Marie Hald

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
03-09-2024	0.b	billedkunst	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
03-09-2024	9.a	Geografi	Naturfag	Anna Marie Hald
03-09-2024	8.a.	Tysk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
03-09-2024	7.a.	Matematik	Naturfag	Anna Marie Hald
03-09-2024	3.a.	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
07-03-2025	2.b	Matematik	Naturfag	Anna Marie Hald
07-03-2025	7.b	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
07-03-2025	6.b	Madkundskab	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
07-03-2025	9. a	Biologi	Naturfag	Anna Marie Hald
07-03-2025	1.b	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Mit første tilsynsbesøg på Skanderborg Realskole i dette skoleår fandt sted tidligt, allerede den 3. september. Skolen havde sammensat et program, der skulle give mig et godt og bredt indblik i de tre centrale fagområder – det humanistiske fagområde, det naturfaglige område og det praktisk-musiske fagområde– som jeg skal sikre, at

skolen mestrer og står mål med i forhold til folkeskolens niveau.

Udover det faglige skal tilsynet også sikre, at skolen opfylder kravene om at forberede eleverne til at leve i et samfund baseret på frihed, folkestyre og demokratisk dannelse. Skanderborg Realskole lægger stor vægt på faglighed og trivsel, hvilket også fremhæves på skolens hjemmeside med sætningen: "Faglighed er en grundværdi for os, og vi tror på, at børn, der lærer noget, er glade børn, der trives." Som tilsynsførende i mit andet år på skolen kan jeg bekræfte, at dette ikke kun er ord, men noget skolen aktivt arbejder med i praksis.

Mit andet besøg fandt sted på en forårsdag i marts, hvor flere elever og ansatte deltog i den landsdækkende tradition med at iføre sig fodboldtrøjer for at støtte Børnecancerfonden. Denne dag var et fint eksempel på skolens fokus på fællesskab og socialt ansvar.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Bortset fra sprogfagene, hvor der i høj grad bestræbes at tale det sprog der undervises i, så er undervisningssproget i alle klasser og fag dansk.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Under mit første besøg fulgte jeg en tysktimer i 8. klasse, hvor der var høj aktivitet og engagement blandt eleverne. Eleverne havde forberedt sig grundigt ved at øve de uregelmæssige verber, og alle havde lavet lektier.

Tysklærerens mantra, "Jo mere man lærer udenad, jo mere kvalificeret gætter man," havde eleverne taget til sig, og det prægede undervisningen med en god vekselvirkning mellem pararbejde, klasseundervisning og selvstændigt arbejde. En særlig øvelse bestod i højtlesning, hvor eleverne skulle være aktive lyttere og rette fejl, som læreren bevidst lavede, hvilket skabte god dialog og fokus på sproglige detaljer.

Da jeg spurgte, hvem der var glade for tysk, rakte stort set alle elever hånden i vejret – noget der er usædvanligt i mit tilsynserfaring, og som vidner om en engageret tysklærer, der formår at smitte eleverne med sin entusiasme. Jeg fik selv lyst til at blive bedre til tysk!

Ved mit andet besøg i 7. klasse arbejdede eleverne med et aktuelt og vigtigt emne: digital chikane. Eleverne skrev en artikel om fænomenet, der er højaktuel i dagens digitale verden, hvor mange glemmer den gode tone på sociale medier. Selvom ingen af eleverne personligt havde oplevet digital chikane, fandt de let materiale til deres arbejde og var optaget af at fremstille artiklen professionelt med rubrik, underrubrik, byline, brødtekst og faktaboks. Det var tydeligt, at de arbejdede seriøst og støttede hinanden, især i layoutfasen.

Sammenfattende vurderer jeg, at undervisningen i de humanistiske fag på Skanderborg Realskole står mål med folkeskolens krav. Undervisningen kombinerer faglig dybde, elevengagement og relevans med tidssvarende emner og gode arbejdsformer.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

På Skanderborg Realskole har der i mange år været et stærkt fokus på matematikundervisningen og de didaktiske processer, der understøtter elevernes tilegnelse af faget.

Under mit første tilsynsbesøg i år deltog jeg i en matematiktime i 7. klasse, hvor jeg mødte en lærer, der siden for cirka 15 år siden har fungeret som en slags matematikvejleder – længe før det blev et formelt begreb. Hendes store faglige overblik over matematikpensummet giver hende mulighed for at navigere fleksibelt mellem de mange forskellige matematiksystemer, som findes på markedet. Jeg oplevede, hvordan hun anvendte Pernille Pinds metoder, som har fokus på at lære eleverne metoder og strategier til at mestre matematikken.

I den pågældende time arbejdede eleverne med emnet måling og fart. Opgaverne tog udgangspunkt i en cykeltur, hvor eleverne ikke blot skulle beregne fart og afstand, men også redegøre for, hvordan de parvis var nået frem til deres resultater. Efterfølgende blev forskellige løsningsmetoder præsenteret, og eleverne skulle vurdere, hvor hensigtsmæssige metoderne var. Der var en markant mundtlig dimension i undervisningen, hvor eleverne blev bevidste om matematiske strategier og forståelse på et dybere plan, end hvis de blot sad med individuelle regnestykker uden at italesætte processen.

Jeg har også været med i matematik i 2. b, hvor emnet var areal og omkreds. Eleverne havde tidligere prøvet at tegne en kvadratmeter på gulvet og gennemført et forsøg, hvor de undersøgte, hvor mange elever der kunne stå inden for denne kvadratmeter. De nåede op på 16 elever, og i et kort øjeblik lykkedes det endda at få 17 elever ind i feltet. Under mit besøg blev stoffet repeteret, hvorefter eleverne i små grupper gik ud i skolegården for selv at tegne kvadratmeterfelter, som skulle deles op i forskellige størrelser. De eksperimenterede med opdelinger i 2, 4 og 8 felter og diskuterede, om det føltes som mere eller mindre plads, når en elev stod i hvert felt, eller om det var bedre at kunne bevæge sig frit inden for hele området.

Denne eksperimenterende og kropslige tilgang understøttede elevernes rumlige forståelse på en meget levende måde. De oplevede fysisk, hvordan det føles at være begrænset på plads, og de brugte denne erfaring som en optakt til deres natur/teknologi-projekt om dyr og deres levevilkår. Her skulle de blandt andet undersøge, hvordan dyr bedst trives under forskellige rumlige forhold.

Sammenfattende viser disse eksempler, at undervisningen i det naturfaglige område på Skanderborg Realskole både opfylder kravene til faglig dybde og metodisk variation, som almindeligvis forventes i folkeskolen. Matematikken vægtes højt og formidles på en måde, der fremmer både forståelse og aktiv deltagelse, mens den naturfaglige undervisning inddrager eksperimenterende og kropslige læringsmetoder, der gør stoffet relevant og nærværende for eleverne.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Under mit første besøg deltog jeg i billedkunst i 0. klasse. Der var en hyggelig og rolig stemning i klassen, hvor alle elever sad ved deres pladser og farvelagde i deres Mandalabog. I baggrunden spillede blid musik (Musicarma) lavt, hvilket skabte en behagelig atmosfære. Billedkunstlæreren gik stille rundt og gjorde klar til dagens undervisning. Eleverne kender til reglen om at farvelægge "i rækkefølge," og denne blev kort forklaret, så alle var med.

Herefter gik billedkunstimen i gang, hvor eleverne fik udleveret et hæfte med opgaven at tegne store ansigter med tal som Hr. 1-tal, Hr. 2-tal osv. Læreren fortalte en historie om hver af personerne, som blev illustreret på tavlen, hvorefter eleverne tegnede efter og til sidst satte deres eget præg på ansigterne. Der var tydelig koncentration og engagement blandt eleverne. Ud over de kunstneriske færdigheder blev der også arbejdet med historiefortælling og talkendskab i samme time, hvilket gav undervisningen en tværfaglig dimension.

Igen i år fulgte jeg madkundskabsundervisningen, denne gang i 6. b, hvor eleverne arbejdede i køkkenet med et tema om det arabiske køkken. De skulle lave pitabrød, falafel og tabbouleh-salat med cremefraiche-dressing. Som jeg også oplevede ved sidste års tilsyn, er der en stram struktur i undervisningen, hvor mange processer skal koordineres, før maden kan serveres og nydes i de grupper eller "familier," som eleverne arbejder sammen i. Samarbejde, hjælpsomhed og effektiv tidsstyring er tydelige elementer i undervisningen, og det fungerede rigtig

godt i 6. b. Maden var både farverig og indbydende, hvilket vidner om, at eleverne både mestrer teknikkerne og har forståelse for madens æstetik og smag.

Samlet set vurderer jeg, at undervisningen inden for det praktisk-musiske område på Skanderborg Realskole lever op til de krav, der almindeligvis stilles i folkeskolen, med fokus på både faglighed, kreativitet og socialt samspil.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Skanderborg Realskoles elever klarer sig generelt godt til de afsluttende prøver og ligger over både landsgennemsnittet og gennemsnittet for Skanderborg Kommune i dansk, matematik og engelsk. Dette vidner om et højt fagligt niveau og en målrettet undervisning, som sikrer elevernes faglige udvikling og står mål med folkeskolens krav.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Eleverne på Skanderborg Realskole klarer sig rigtig godt i matematik, både med og uden hjælpemidler. Deres faglige niveau er solidt og afspejler en god forståelse for matematiske metoder og strategier. Som jeg tidligere har observeret i undervisningen, arbejder eleverne aktivt med både praktiske opgaver og refleksion over metoder, hvilket understøtter deres læring og bevidsthed om faget. Alt i alt vurderer jeg, at elevernes standpunkt i matematik står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Eleverne på Skanderborg Realskole klarer sig godt i engelsk og viser solidt niveau både i mundtlig og skriftlig brug af sproget. Undervisningen lægger vægt på aktiv deltagelse, hvor eleverne arbejder med forskellige øvelser, der styrker deres ordforråd, grammatik og kommunikationsevner. Jeg har ved mine besøg oplevet, at eleverne er engagerede og trykke ved at bruge engelsk i både samtaler og skriftlige opgaver. Der er fokus på relevante og tidssvarende emner, som motiverer eleverne til at udvikle deres sproglige kompetencer. Samlet set vurderer jeg,

at elevernes standpunkt i engelsk lever op til de krav, der almindeligvis stilles i folkeskolen.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

Ja, Skanderborg Realskole forbereder eleverne til prøve i historie, når faget bliver udtrukket til afsluttende prøver. Jeg har gennemgået årsplanerne, og det fremgår tydeligt, at undervisningen systematisk dækker de obligatoriske emner i historie. Skolen sikrer, at eleverne får en grundig indsigt i både nationale og internationale historiske perioder og begivenheder, som er centrale i folkeskolens historieundervisning. Undervisningen indeholder både faglige analyser, diskussioner af historiske sammenhænge samt arbejde med forskellige kilder, hvilket understøtter elevernes forberedelse til prøven. Dermed vurderer jeg, at eleverne er godt rustet til at klare historieprøven på et niveau, der står mål med folkeskolens krav.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Skanderborg Realskole klarer sig ualmindeligt godt, når man ser på elevernes resultater sammenlignet med resten af landet. Skolen placerer sig i top 10% af landets 3.148 skoler og indtager en flot 178. plads på ranglisten. Det vidner om et højt fagligt niveau blandt eleverne.

Det imponerende resultat går dog ikke på kompromis med elevernes trivsel eller motivation. Skolen scorer højt på begge områder, og hele 97,7 % af eleverne fortsætter efter endt skolegang med en videregående uddannelse. Dette ligger markant over gennemsnittet for Danmark, som er 85,4 %, og også over Skanderborg Kommunes gennemsnit på 86,2 %.

Ud fra en helhedsvurdering står Skanderborg Realskoles undervisningstilbud derfor tydeligt mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen – både fagligt og i forhold til elevernes trivsel og fremtidige uddannelsesmuligheder.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

På Skanderborg Realskole hviler skolens hverdag på værdierne tryghed, ansvar, engagement, faglighed og samarbejde, som fremhævet på skolens egen hjemmeside. Disse kerneværdier udgør skolens fundament og afspejler et menneskesyn, der understøtter elevernes udvikling til ansvarlige og aktive samfundsborgere.

Under mine besøg har jeg tydeligt kunnet mærke, at disse værdier ikke blot er flotte ord, men aktivt leves ud i praksis. Eleverne trives i et miljø præget af tryghed, hvor de opmuntres til at tage ansvar for deres læring og sociale relationer. Det ses blandt andet i deres villighed til at deltage aktivt i undervisningen, holde oplæg for klassekammerater og indgå i tværgående samarbejdsgrupper. Denne evne til at samarbejde på tværs styrker deres sociale kompetencer og demokratiske dannelse.

Et konkret eksempel på, hvordan skolen forbereder eleverne på at være medborgere i et større fællesskab, er initiativet med 4. klasse, der læser højt for børnehavebørn. Denne aktivitet giver eleverne en tidlig oplevelse af at gøre en forskel og vise omsorg for andre – vigtige elementer i forståelsen af ansvar og engagement.

Endvidere er eleverne selv aktive initiativtagere til sociale projekter, som når elevrådet i forbindelse med International fodboldtrøjeFredag under mit besøg arrangerede salg af kakaomælk til fordel for Børnecancerfonden. Sådanne aktiviteter styrker elevernes oplevelse af medbestemmelse, solidaritet og folkelig deltagelse – kerneelementer i demokratisk dannelse og forståelse af frihed under ansvar.

Sammenfattende er det min vurdering, at Skanderborg Realskole på overbevisende vis forbereder sine elever til at leve i et samfund som det danske, hvor frihed og folkestyre ikke blot er abstrakte begreber, men praksisnære værdier, der leves i skolens daglige liv.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

På mine tilsynsbesøg ser jeg ofte de mange traditioner, som skolen byder på og giver videre som værdifulde til eleverne. Morgensamling, skaktturnering, planlægning af studietur og les lanciers er bare nogle af dem, jeg selv har været vidne til. På hjemmesiden kan jeg læse om forårskoncerten og andre fællesskabende arrangementer.

Eleverne starter i skolen og mærker fællesskabet i klasserummet og det at være en integreret del af flokken. Der bliver lavet klasseregler og skolen gør en indsats, for at være rummelig og give plads til forskellighed samtidigt med at alle skal trives.

Som et nyt tiltag er skolen blevet en mobilfri-skole. Jeg talte med flere elever i 7. klasse, som syntes, der var opstået mere fællesskab i klassen efter, at telefonerne ikke længere var i brug i pauserne.

Jeg mener, at de traditioner og rammer som skolen giver eleverne, er grobund for trivsel og demokratisk dannelse.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Den gensidige respekt, som præger relationerne mellem lærere og elever samt eleverne imellem, danner et solidt fundament for elevernes bevidsthed om grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Jeg møder gennemgående trygge og engagerede elever, som aktivt bidrager med idéer og tanker i undervisningen. Denne åbenhed og skaberkraft mødes af fagligt dygtige og engagerede lærere, der formår at støtte og udfordre eleverne i deres forståelse af både faglige og samfundsmæssige emner.

Udover at respekten udledes i den daglige omgangsform, arbejdes der også systematisk med friheds- og menneskerettighedsbegreberne gennem målrettede undervisningsforløb. Et konkret eksempel er 7. klasses arbejde med demokratiets udvikling, Grundloven og menneskerettigheder, som indgår som et fast element i pensum. Disse temaer følges op og videreudvikles i overbygningen, hvor de er integreret i flere fag og årsplaner, hvilket sikrer en kontinuerlig og dybdegående forståelse hos eleverne.

Samlet set bidrager skolens praksis både socialt og fagligt til, at eleverne udvikler et solidt kendskab til og respekt for de friheds- og menneskerettigheder, der er grundlæggende i det danske samfund.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Jeg har endnu kun set blandede grupper, men jeg tænker, der kan være situationer, hvor det kan give mening at kønsopdele.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Der gøres hverken forskel på mandlige og kvindelige lærere eller på ditto elever.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skanderborg Realskole har etableret elevråd for både de yngste og de ældste elever, hvilket sikrer, at elevernes stemmer bliver hørt på tværs af aldersgrupperne. Elevrådene er aktive og engagerede i skolens fællesskab og tager selv initiativ til en række forskellige arrangementer og aktiviteter, der både styrker fællesskabet og understøtter skolens værdier.

Et godt eksempel på dette var ved mit andet tilsynsbesøg, hvor elevrådet stod bag et vellykket kakao-salg i pausen. Overskuddet fra salget gik ubeskåret til Børnecancerfonden, hvilket både viser elevernes engagement i sociale og samfundsmæssige spørgsmål samt deres evne til at organisere og gennemføre initiativer, der rækker ud over skolens egne rammer.

Elevrådene fungerer således som en levende og demokratisk platform, hvor eleverne lærer ansvarlighed, samarbejde og medbestemmelse – grundlæggende kompetencer for at deltage aktivt i et frit og demokratisk samfund.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

På Skanderborg Realskole er der en tydelig og velimplementeret praksis, som sikrer, at alle ansatte kender til og efterlever deres skærpede underretningspligt. Via personalemøder bliver medarbejderne løbende informeret om gældende regler, herunder den relevante folder udarbejdet af Ministeriet, som klart beskriver pligterne og procedurerne.

Desuden findes der på skolens intranet let tilgængelig information, der tydeligt understreger, at underretningen er personlig, og præciserer, hvad ansatte skal gøre, hvis de har bekymringer om et barns trivsel eller sikkerhed. Det fremgår eksplicit, hvem der har den skærpede underretningspligt, og at denne pligt går forud for tavshedspligten, jf. § 153.

Denne systematiske tilgang med både skriftlige retningslinjer og løbende dialog understøtter, at skolen handler hurtigt og korrekt ved bekymringer, og at medarbejderne føler sig trygge og velinformerede omkring deres ansvar.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Der følges op på dette ved personalemøderne flere gange om året.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Jeg har igen i år haft fornøjelsen af at komme godt rundt på skolen under mine tilsynsbesøg. Jeg har bestræbt mig på at besøge flere årgange og deltage i så mange forskellige fag som muligt. Overalt har jeg mødt velforberedte lærere, som ikke blot fungerer som faglige fyrtårne, men også formår at se deres elever og tilpasse undervisningen, hvor der er behov for differentiering.

Afgangresultaterne taler deres eget tydelige sprog. Skolens elever præsterer ofte en hel karakter over både landsgennemsnittet og gennemsnittet i Skanderborg Kommune. Det er i sig selv imponerende. Men det, jeg finder endnu mere bemærkelsesværdigt, er den fortsatte læringslyst hos eleverne. Hele 97,7 % fortsætter på en videregående ungdomsuddannelse – et tal, der ligger ca. 10 procentpoint over både kommune- og landsgennemsnittet. Det vidner om både fagligt fundament og lyst til at lære videre.

Jeg mærker tydeligt, at skolen hviler på stærke traditioner. Men samtidig er den åben og lydhør over for forandring og fornyelse. Det skaber både tryghed, fællesskab og samhørighed – værdier, som til enhver tid er vigtige, men som i en verden anno 2025 står som endnu mere centrale pejlemærker.